

31. ročník | Jeronýmovy dny 2024

víkend přednášek, prezentací a besed o překladu, tlumočení a cizích jazycích
18.–19. října 2024

Akce se koná pod záštitou Ministerstva kultury.

Ve spolupráci s Evropskou komisí.

PROGRAM - Sobota, 19. října

10.00 [sál 16]

- **Konferenční tlumočení v průběhu dvou desetiletí: proměny profese pohledem tlumočnicků.** Debata s hosty ASKOTu o vývoji českého tlumočení nejen v kontextu členství v EU. Hosté: **Roderick Jones**, skvělý tlumočnický pedagog a dlouholetý vedoucí českého tlumočnického oddělení v Evropské komisi, **Jakub Renner**, tlumočnický oddělení českého oddělení v Evropském parlamentu, absolvent ÚTRL a člen AIIC Belgie. Debatu uvede **prof. Ivana Čeňková**. Program proběhne v českém jazyce.

10.30 [sál 254]

- **Komora soudních tlumočnicků a soudních překladatelů ČR: Novinky v oblasti soudního tlumočení a překladu.** **Mgr. Martin Mikuláš**, předseda KST ČR: Co nového přináší moderní doba a jak ovlivňuje práci soudních tlumočnicků a soudních překladatelů nejen v České republice? **Mgr. Petra Kameníková**, tajemnice výkonného výboru Eulita: Jak je možné neustále zlepšovat soudní a právní tlumočení v kontextu nové doby? **Mgr. Radomír Čujan, LL.M.**, ředitel odboru soudních znalců a tlumočnicků Ministerstva spravedlnosti: Jaký je stav soudních tlumočnicků a soudních překladatelů v ČR jeden rok před koncem přechodného období. **Doc. PhDr. Tomáš Duběda, Ph.D.**, ÚTRL FFUK: Jak pracovat s novým francouzsko-českým a česko-francouzským elektronickým slovníkem pro právní překlad? A vy, soudní tlumočnice/ tlumočnicki a soudní překladatelky/překladatelé s vašimi nápady, podněty a dotazy.

11.30 [sál 16]

- **Veronika Křížová: Umělá inteligence, ochrana dat a etika.** Umělá inteligence představuje pro oblast překladu a tlumočení z pohledu práva a etiky naprosto zásadní výzvu. Ať již se

jedná o otázky regulace podle AI Act, autorského práva, profesní odpovědnosti, ochrany osobnosti, práva na spravedlivý proces nebo o ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů a kulturního dědictví či boj s dezinformacemi, diskriminací a algoritmickou podjatostí, vývoj a užívání umělé inteligence je třeba nejen sledovat ale podrobovat kritickému právnímu a etickému posouzení a aktivně se zasazovat o jeho směrování k zaměření na společenskou prospěšnost a rozvoj v souladu s právními a etickými standardy.

12.00 [sál 201]

- **Martina Ireinová: Nářečí českého jazyka a jejich využití nejen v literatuře a filmu.** Nářečí českého jazyka jsou stále častěji využívána ve veřejném prostoru kolem nás. Můžeme se setkat s literaturou psanou v nářečí, nebo s texty využívajícími nářečními prvky, nářečí se objevují ve filmové a televizní tvorbě, v reklamách, v publicistice i jinde. Jaké zdroje, vznikající v dialektologickém oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR, lze při tvorbě takových výstupů využít a jak nimi pracovat, se dozvíte v průběhu přednášky. Zároveň se budete moci podělit o své zkušenosti s nářečními rozdíly a případně se též zapojit do nářečního výzkumu.

12.00 [sál 254]

- **Jan Brokken, prezentace knihy Spravedliví.** Nizozemský spisovatel Jan Brokken bude prezentovat svou knihu Spravedliví pojednávající o záchraně lidí židovského původu za 2. světové války z pobaltských zemí. Na jedné z velkých záchranných operací 20. století se podílelo několik konzulů, z nichž hlavní byl Nizozemec Jan Zwartendijk, jenž žil před svým odchodem do Litvy nějakou dobu také v Praze. Přednáška se koná pod záštitou Nizozemské ambasády a ve spolupráci se [Sdružením pro nizozemskou a vlámskou kulturu NE-BE](#). Prezentace bude tlumočena do češtiny.

13.00 [sál 16]

- **Sekce právního a soudního tlumočení a překladu JTP:** Ochrana dat začíná u překladatele. **Ina Maertens** a **Pavel Pilch** vysvětlí základní principy bezpečného nakládání s informacemi pro soudní překladatele a tlumočnický.

13.00 [sál 201]

- **Titulky pod lupou: nejčastější chyby a přešlapy.** Boom titulkování už u nás trvá několik let, přesto v českých titulcích narážíme na stále stejné chyby, kterým je poměrně snadné se vyhnout. Především začátečníky těmi nejčastějšími provedou audiovizuální překladatelé **Barbora Vrbová** a **Miroslav Pošta**. Zamyslí se i nad tím, co by pro zvýšení kvality titulků mohli dělat zadavatelé a další hráči.

13.00 [sál 254]

- **Martin Janda: Lenost naučila překladatele housti aneb trocha náradí a triků z dílny překladatelského hackera.** Práce překladatele přináší nejen tvůrčí radost, ale i spoustu otravných manuálních úkonů a problémů s různými typy souborů, formátů a klienty požadovaného softwaru. Podíváme se na pár drobných programů a triků, kterého nám pomohou si práci zjednodušit a některé problémy obejít.

14.00 [sál 16]

- **Tomáš Svoboda: Čtvrtý ročník soutěže o nejlepší diplomovou/bakalářskou práci v oboru translologie a prezentace letošních vítězů.** V kategorii bakalářských prací **Maroš Taran**, absolvent Univerzity Palackého v Olomouci, s prací nazvanou Hodnocení kvality titulků. Případová studie se zaměřením na AFO57. V kategorii magisterských prací **Veronika Kašáková**, absolventka Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, s prací Motivácia a tlmočnický výkon študentov a profesionálov.

14.00 [sál 201]

- **Jiří Milička: Jak přesvědčit GPT, aby nemluvílo jako kancelářská krysa.** Pokud si vyzkoušíte nejoblíbenější aplikace využívající velké jazykové modely, jako třeba ChatGPT nebo Claude, rychle dojdete k závěru, že se to k nějaké vážnější tvůrčí práci nehodí, protože ať po tom chcete cokoli, stejně to vždycky odpoví, jako by to spolkló pravítko. Budeme si povídat o tom, proč to tak je a že by to tak nemuselo být. Přijde řeč na to, koho a proč velké jazykové modely simulují a jak můžete využít svou kvalifikaci, tedy že víte líp než kdokoli jiný, jak obvykle vypadají narativní světy a jakými zákonitostmi se řídí. Taky můžu slíbit spoustu prostoru pro diskusi o vašich vlastních tématech.

15.00 [sál 16]

- **Jiří Toman: Překladatelský nomád.** Rok v dodávce – jak na překladatelské nomádství a kancelář na kolech. Co všechno překladatel potřebuje k digitálnímu nomádství? Jaké to je žít a pracovat v dodávce? Jak si zařídit příjemné překladatelské pracoviště? Už víc než rok trávím kočováním po Evropě ve své obytné dodávce, ale funguji v běžném pracovním režimu. Podělím se o všechna pozitiva a negativa, zážitky z cest a také o své (i cizí) nomádké know-how.

15.00 [sál 254]

- **Jak se překládá střední Evropa?** Pokud se podíváme na seznam překladových děl, která v poslední době obdržela ceny či ocenění, zjistíme, že nechybí ani texty přeložené ze středoevropských jazyků. Právě s autorkami a autorem překladů z těchto jazyků se zaměříme na specifika tohoto regionu, jakým výzvám čelí a co naopak vidí jako své výhody. O své překladatelské zkušenosti se podělí **Jarmila Horáková** (polština a rumunština), **Marta Pató** (maďarština), **Rita Lyons Kindlerová** (ukrajinština) a **Aleš Kozár** (slovinština). Diskuzi moderuje **Gabriela Gańczarczyk**.

16.00 [sál 16]

- **Tomáš Portych: Technologický skok v oblasti simultánního přepisu pro neslyšící.** Mezinárodní organizace zabývající se převodem řeči na text v reálném čase ECOS a Intersteno věnují v posledních dvou letech zvýšenou pozornost možnostem využití současných technologií a umělé inteligence ke zvýšení kvality přístupnosti pro neslyšící, nedoslýchavé a ohluchlé. Celé toto téma je úzce propojeno s otázkou podobnosti vnitrojazykového simultánního přepisu a mezijazykového tlumočení. Hlavními tématy

příspěvku budou zlepšení simultánního přepisu pro neslyšící zapojením umělé inteligence, role lidského prostředníka a vztah textu promluvy k textu přepisu.

Praktické informace

Pořádá Jednota tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s Asociací konferenčních tlumočnicků ASKOT, Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka (ČKTZJ), Komorou soudních tlumočnicků a soudních překladatelů ČR (KST ČR), Obcí překladatelů (OP), Sdružením pro nizozemskou a vlámskou kulturu NE-BE, Ústavem translologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (ÚTRL FF UK), a za organizačního i finančního přispění Evropské komise a Odborového svazu JTP. Nad letošními Jeronýmovými dny převzalo opět záštitu Ministerstvo kultury ČR.

KDE:

Akce se koná v sídle JTP na adrese [Senovážné náměstí 23, Praha 1](#)

Akce je pro všechny zájemce a příznivce překlada a tlumočení ZDARMA

Další informace
a kontakty na organizátory

jtp@jtpunion.org

<https://www.jtpunion.org/jeronymovy-dny/>

